

OPATRZNOŚĆ BOŻA A WOLNOŚĆ CZŁOWIEKA

Podczas kolejnej katechezy niedzielnej poświęconej osobie Boga Ojca, pragniemy się zatrzymać nad kwestią Bożej Opatrzności w kontekście naszej wolności. Kiedy myślimy o Bożej Opatrzności to być może stajemy wobec pytania: jeśli Bóg jest obecny we wszystkim i we wszystkim działa, czy człowiek może być wolny? Sobór Watykański I tak wskazuje: „Wszystko, co Bóg stworzył, Opatrznością swoją zachowuje oraz kieruje, «sięga potężnie od krańca do krańca i włada wszystkim z dobrocią» (por. Mdr 8,1). «Wszystko odkryte i odsłonięte jest przed Jego oczami» (Hbr 4,13), także to, co stanie się z wolnej inicjatywy stworzeń”.

Jan Paweł II naucza, że tajemnica Bożej Opatrzności wpisana jest głęboko w całe dzieło stworzenia. Jako wyraz odwiecznej Mądrości Boga, wyprzedza ona dzieło stworzenia, z kolei zaś jako wyraz Jego odwiecznej mocy, potwierdza je i urzeczywistnia.

Warto zwrócić uwagę na fakt, że świat widzialny został ukoronowany stworzeniem człowieka, to właśnie otwiera przed nami zupełnie nowe perspektywy w głębi tajemnicy Bożej Opatrzności. Zwraca na to uwagę orzeczenie dogmatyczne Soboru Watykańskiego I, gdy podkreśla, że w oczach Bożej mądrości i wiedzy wszystko pozostaje „odsłonięte”.

Papież tak naucza: „W tym wymiarze, w którym odwieczny plan Boży w stosunku do stworzonego wszechświata spotyka się z wolnością człowieka, zarysowuje się niewątpliwie tajemnica równie niepojęta, jak godna uwielbienia. Jest to tajemnica związku, jaki zachodzi przede wszystkim na płaszczyźnie ontologicznej, a następnie psychologicznej — pomiędzy działaniem Boga a ludzkim samostanowieniem. Wiemy, że ta wolność decyzji zawiera się w naturalnym dynamizmie rozumnego stworzenia. Wiemy także z doświadczenia, że choć zraniona i słaba, wolność człowieka jest prawdziwa.” Człowiek, stworzony na obraz i podobieństwo Boże, jest tym jedynym stworzeniem widzialnym, które Stwórca „chciał dla niego samego”. Właśnie w ten sposób Opatrzność Boża jest obecna w dziejach człowieka, obecna w dziejach ludzkiej myśli i ludzkiej wolności, w dziejach serc i sumień. W człowieku i wraz z człowiekiem Opatrzność uzyskuje swój wymiar „historyczny”, to znaczy dostosowuje się do tempa i zasad rozwoju ludzkiej natury, a równocześnie pozostaje niezmienna i niezmienna. Opatrzność jest odwieczną Obecnością w dziejach człowieka — zarówno osoby, jak też i wspólnot. Dzieje narodów i całej ludzkości toczą się pod „okiem” Boga, poddane Jego wszechmocnemu działaniu. Jeśli wszystkiego, co zostało stworzone, Opatrzność „strzeże” i wszystkim kieruje, to wobec istot rozumnych i wolnych owa pełna ojcowskiej troski władza Boża oznacza równocześnie pełne poszanowanie wolności, poprzez którą Stwórca wyraził w świecie stworzonym obraz i podobieństwo swojej własnej, Bożej Istoty. To poszanowanie wolności stworzonej jest tak zasadnicze, że Bóg dopuszcza w swej Opatrzności również grzech

człowieka (i anioła). Rozumne stworzenie, wyniesione ponad wszystkie inne, ale zawsze ograniczone i niedoskonałe, może źle użyć swej wolności, może jej użyć wbrew Bogu i Stwórcy.

Na podstawie: *Katechezy Ojca Świętego Jana Pawła II Jan Paweł II. Bóg Ojciec*, Kraków – Ząbki 1999.